

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Скопје, 30 август 2024 година

Соопштение за печат

Позначајни движења кај останатите финансиски институции¹ (ОФИ):
втор квартал на 2024 година

- Вкупните средства на останатите финансиски институции (ОФИ), во вториот квартал на 2024 година, изнесуваат 235.202 милиона денари што претставува квартален раст од 9.988 милиони денари. Останатите финансиски институции имаат учество од 21,3% во средствата на финансиските институции². Во рамки на структурата на ОФИ, најголемо учество од 65,3% во вкупните средства имаат пензиските фондови, по што следуваат осигурителните друштва со учество од 15,8%.
- Во вториот квартал на годината, вкупните средства на останатите финансиски институции (ОФИ) бележат квартален и годишен раст од 4,4% и 19,4%, соодветно, главно поради повисоките средства на пензиските фондови, а дополнителен придонес имаат и инвестициските фондови. Позитивни движења кај двете основи се остварени и кај останатите потсектори, со исклучок на друштвата за управување со пензиските и инвестициските фондови, коишто бележат квартален пад.

Табела 1. Вкупни средства / обврски на ОФИ, по потсектори

	Кв.2 2023	Кв.3 2023	Кв.4 2023	Кв.1 2024	Кв.2 2024	Квартални промени		Годишни промени		Структура (Вкупно во ФИ)	Структура (Вкупно ОФИ)
						Кв.2 2024/Кв.1 2024		Кв.2 2024/Кв.2 2023			
	Состојби, во милиони денари						милиони денари	%	милиони денари	%	%
1. Финансиски институции (ОДИ и ОФИ)	1,019,915	1,030,818	1,077,566	1,079,312	1,103,974	24,662	2.3	84,059	8.2	100.0	
2. Останати депозитни институции (ОДИ)	822,856	829,210	866,538	854,098	868,772	14,674	1.7	45,916	5.6	80.4	
3. Останати финансиски институции (ОФИ)	197,059	201,608	211,028	225,214	235,202	9,988	4.4	38,143	19.4	21.3	100.0
3.1 Пензиски фондови	128,683	131,729	138,867	147,562	153,521	5,959	4.0	24,838	19.3	13.9	65.3
3.2 Осигурителни друштва	34,047	34,390	34,449	36,144	37,109	965	2.7	3,062	9.0	3.4	15.8
3.3 Инвестициски фондови	12,172	12,290	13,499	15,530	17,954	2,424	15.6	5,782	47.5	1.6	7.6
3.4 Финансиски друштва	10,091	10,642	11,191	11,564	11,837	273	2.4	1,746	17.3	1.1	5.0
3.5 Друштва даватели на финансиски лизинг	9,777	10,208	10,559	11,789	12,268	479	4.1	2,491	25.5	1.1	5.2
3.6 Друштва за управување со пензиски и инвестициски фондови	2,290	2,348	2,463	2,624	2,513	-111	-4.2	223	9.8	0.2	1.1

Извор: НБРСМ.

¹ Во останатите финансиски институции се вклучени: инвестициските фондови, пензиските фондови, осигурителните друштва, друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг.

² За потребите на ова соопштение во категоријата финансиски институции (ФИ) се опфатени: останатите депозитни институции (ОДИ – банки и штедилници) и останатите финансиски институции (ОФИ).

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Најголем дел од средствата на ОФИ** се вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност³, со учество од 51,4% и 26,2%, соодветно, а на **страната на обврските** главно се обврски врз основа на техничките резерви на осигурувањето⁴ и капиталните сметки, со учество од 54,1% и 36,0%, соодветно⁵.

Табела 2. Средства / обврски на ОФИ, по потсектори и по финансиски инструменти, втор квартал 2024 година

	Вкупно ОФИ		Пензиски фондови		Осигурителни друштва		Инвестициски фондови		Финансиски друштва		Лизинг друштва		Друштва за управување со пензиски и инвестициски	
	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)
Вкупни средства	235,202		153,521		37,109		17,954		11,837		12,268		2,513	
Валутите и депозити	17,838	7.6	4,085	2.7	7,136	19.2	5,257	29.3	598	5.0	340	2.8	423	16.8
Хартии од вредност различни од акции	120,832	51.4	99,434	64.8	15,503	41.8	4,311	24.0	0	-	0	-	1,584	63.0
Кредити	19,638	8.3	1	-	210	0.6	0	-	10,125	85.5	9,283	75.7	19	0.8
Акции и останат сопственички капитал	61,732	26.2	49,608	32.3	3,556	9.6	8,359	46.6	27	0.2	3	0.0	180	7.2
Технички резерви на осигурување	2,458	1.0	0	-	2,458	6.6	0	-	0	-	0	-	0	-
Финансиски деривати	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Останати побарувања	8,344	3.5	394	0.3	6,632	17.9	26	0.1	729	6.2	443	3.6	120	4.8
Нефинансиски средства	4,359	1.9	0	-	1,614	4.3	0	-	359	3.0	2,200	17.9	187	7.5
Вкупни обврски	235,202		153,521		37,109		17,954		11,837		12,268		2,513	
Кредити	14,762	6.3	0	-	98	0.3	0	-	4,862	41.1	9,754	79.5	48	1.9
Технички резерви на осигурување	127,197	54.1	104,111	67.8	23,086	62.2	0	-	0.0	-	0	-	0	-
Финансиски деривати	0	-	0	-	0	-	0	-	0.0	-	0	-	0	-
Останати обврски	8,463	3.6	91	0.1	3,742	10.1	324	1.8	2,845	24.0	1,249	10.2	211	8.4
Капитални сметки	84,781	36.0	49,319	32.1	10,184	27.4	17,629	98.2	4,130	34.9	1,265	10.3	2,254	89.7

Извор: НБРСМ.

- **На страната на средствата**, растот на квартална основа во поголем дел произлегува од повисоките вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност, при помал придонес и на валутите и депозитите и побарувањата врз основа на кредити. Растот на годишна основа се должи на зголемените вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност, при помал придонес на кредитите и останатите побарувања. На страната на обврските, кварталниот и годишниот раст пред сè е резултат на зголемените обврски врз основа на техничките резерви на осигурувањето и капиталните сметки, а во помал дел и на растот на обврските врз основа на кредити и останатите обврски.

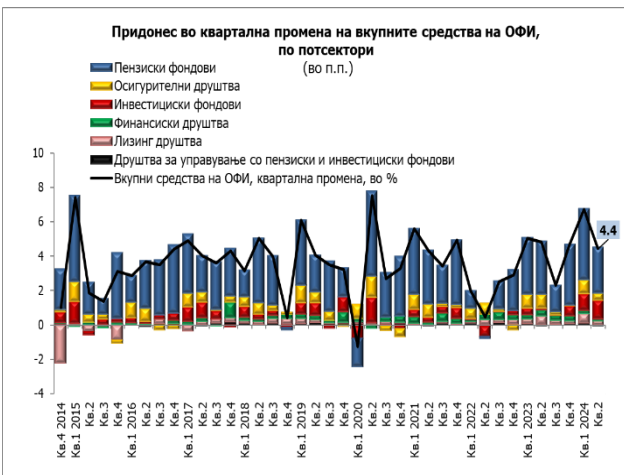
³ Должничките хартии од вредност (ДХВ) се однесуваат на хартиите од вредност различни од акции во согласност со меѓународната класификација на финансиските инструменти, како што е објавено во билансите и прегледите на останатите финансиски институции.

⁴ Техничките резерви на осигурувањето содржат: нето-капитал на домаќинствата во резерви од животното осигурување, нето-капитал на домаќинствата во пензиските фондови и претплатени премии и резерви наспроти книговодственото побарување (неживотно осигурување).

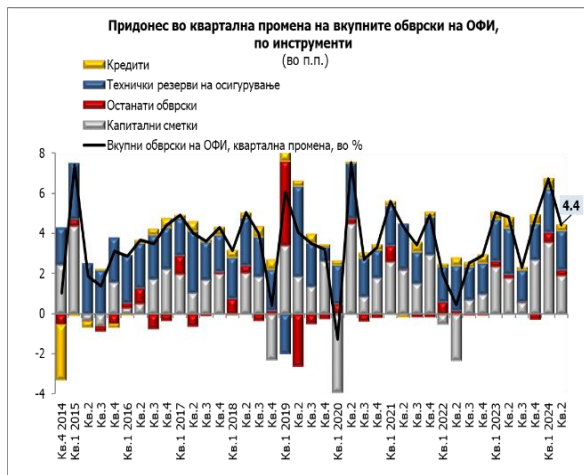
⁵ Капиталните сметки ги опфаќаат: сопственичките вложувања, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и посебната резерва и вредносните приспособувања.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРСМ.

Позначајни движења кај ОФИ, по видови институции

- Во вториот квартал на 2024 година, вкупните средства на пензиските фондови⁶ (задолжителни и доброволни) се зголемија за 4,0% на квартално ниво, во најголем дел како резултат на повисоките вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност, при помало позитивно влијание и на валутите и депозитите, а останатите побарувања се намалени. Годишниот раст изнесува 19,3% и главно се должи на зголемените вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност, при помал раст и на останатите побарувања, а во услови на забележан пад на валутите и депозитите. На страна на обврските, кварталниот и годишниот раст во целост произлегува од зголемените технички резерви на осигурувањето и капиталните сметки.

Извор: НБРСМ.

⁶ НБРСМ тековно ја известуваат сите пензиски фондови коишто се вклучени во регистарот на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), од кои три задолжителни и четири доброволни пензиски фондови.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во вториот квартал, **вкупните средства на осигурителните друштва**⁷, бележат квартален раст од 2,7%, во поголем дел како резултат на зголемените останати побарувања и должничките хартии од вредност, а во помал дел и од останатите инструменти, со исклучок на валутите и депозитите кои се намалени. Годишниот раст изнесува 9,0% и главно произлегува од повисоките вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност, а помало позитивно влијание имаат и останатите инструменти, освен техничките резерви на осигурување, кои бележат пад. На страната на обврските, кварталниот и годишниот раст главно е одраз на повисоките технички резерви на осигурувањето, со дополнителен придонес и на останатите обврски и капиталните сметки.

Извор: НБРСМ.

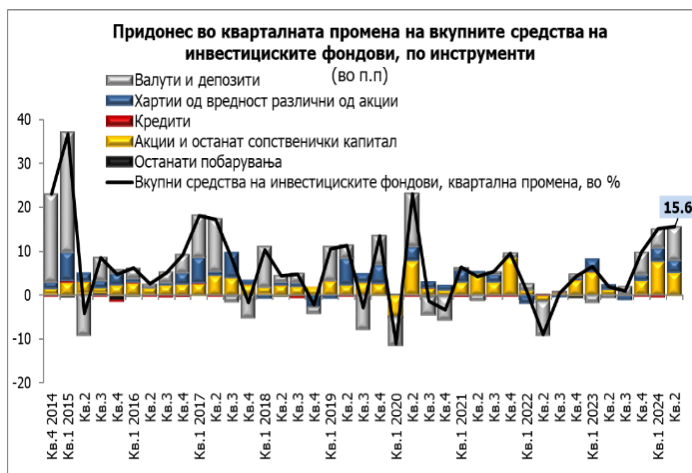
- Во овој квартал, **вкупните средства на инвестициските фондови**⁸ остварија квартално и годишно зголемување од 15,6% и 47,5%, соодветно. Нагорната промена кај двете основи во поголем дел се должи на повисоките валуты и депозити и вложувањата во сопственички хартии од вредност, при дополнителен придонес и на вложувањата во должнички хартии од вредност. На страна на обврските, промената кај двете основи произлегува од растот на капиталните сметки, а во помала мера и од останатите обврски.

⁷ НБРСМ тековно ја известуваат шеснаесет осигурителни друштва коишто се вклучени во регистарот на Агенцијата за супервизија на осигурувањето (АСО), од кои единаесет за неживотното осигурување и пет за животното осигурување.

⁸ Во регистарот на Комисијата за хартии од вредност (КХВ) во моментот се опфатени дваесет и два отворени инвестициски фонда и еден приватен инвестициски фонд, при што во податоците се опфатени дваесет и три инвестициски фонда.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРСМ.

- Во вториот квартал на 2024 година, **вкупните средства на финансиските друштва**^{9,10} остварија квартален и годишен раст од 2,4% и 17,3%, соодветно. Средствата на финансиските друштва во поголем дел се побарувања врз основа на кредити, во износ од 10.125 милиони денари и на квартална и годишна основа се зголемија за 0,2% и 17,1%, соодветно. Кварталната промена на вкупните средства на финансиските друштва главно произлегува од останатите побарувања и валутите и депозитите, додека годишната промена главно се должи на зголемените кредити, а во помал дел и на останатите побарувања. На страната на обврските, кварталниот раст се должи на повисоките останати обврски, при раст и на обврските врз основа на кредити, а во услови на пад на капиталните сметки. Годишниот раст во поголем дел се должи на зголемените кредити, со дополнителен придонес на капиталните сметки и останатите обврски.

Извор: НБРСМ.

⁹ Во податоците тековно се опфатени триесет и пет финансиски друштва.

¹⁰ Во четвртиот квартал на 2017 година во сериите податоци е вклучено ново финансиско друштво (штедилница којашто се пререгистрира во финансиско друштво), промена којашто има влијание врз годишните стапки на промена.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните средства на друштвата даватели на финансиски лизинг**¹¹ забележаа квартално и годишно зголемување од 4,1% и 25,5%, соодветно. Поголем дел од средствата на овој потсектор се побарувањата врз основа на кредити, во износ од 9.283 милиони денари и се повисоки за 7,0% на квартално ниво, при годишен раст од 23,6%. Растот на вкупните средства врз двете основи во најголем дел произлегува од зголемените побарувања врз основа на кредити и нефинансиските средства, при намалени валути и депозити. На страна на обврските, кварталниот и годишниот раст пред сè е резултат на повисоките обврски врз основа на кредити, а позитивен придонес имаат и капиталните сметки и останатите обврски.

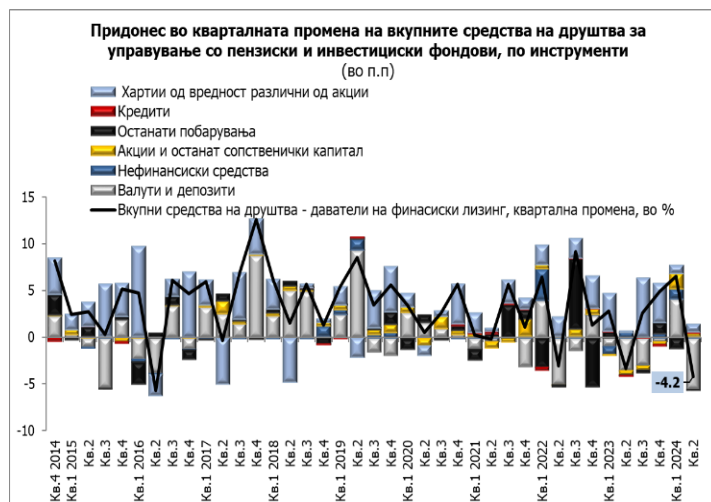

- Во вториот квартал на 2024 година, **вкупните средства на друштвата за управување со пензиските и инвестициските фондови** се намалија за 4,2% на квартално ниво, речиси во целост поради падот на валутите и депозитите. На годишна основа растот изнесува 9,8% и главно се должи на повисоките вложувања во должнички хартии од вредност, во услови на пад на валутите и депозитите. На страната на обврските, кварталната промена е одраз на пониските останати обврски, во услови на раст на капиталните сметки, додека годишната промена во најголем дел е резултат на зголемените капитални сметки, а во помал дел и на останатите обврски.

¹¹ Во податоците во моментот се опфатени девет друштва - даватели на финансиски лизинг.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Ревизии на податоците

Податоците за движењата кај ОФИ во ова соопштение содржат ревизии на податоците од четвртиот квартал на 2023 година. Овие ревизии не предизвикаа значителни промени кај претходно објавените податоци и главно произлегуваат од подобриот опфат и квалитет на известувањата.

Придружни информации

Временски серии податоци: Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции

<http://nbrm.mk/ns-newsarticle-bilans-i-pregledi-na-finansiskite-institucii-kvartalni-podatoci.nspix>

Методолошки објаснувања:

http://nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetar_na_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошки измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://www.nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции: 29 ноември 2024 година (референтен пресек заклучно со третиот квартал на 2024 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 113 (или 108/110).